

Het versterken van de eigen kracht en het sociale netwerk van jeugdigen, ouders en gezinnen

38 interventies uit de databank Effectieve Jeugdinterventies

Het versterken van de eigen kracht van jeugdigen, ouders, gezinnen en hun omgeving is een belangrijke prioriteit van het Nederlandse jeugdbeleid. Het uitgangspunt is dat kinderen, jongeren en ouders over sterke kanten en een sociaal netwerk beschikken die zij kunnen gebruiken om grip te houden op het eigen leven.

Als ouders en jeugdigen in een vroeg stadium steun krijgen die hun krachten versterken, kan dit in een later stadium problemen voorkomen. Deze steun kan worden gevonden in het eigen netwerk maar ook in laagdrempelige ondersteuning die integraal en op maat wordt aangeboden aan ouders met opvoedvragen en jeugdigen met opgroei problemen. Deze werkwijze kan de zorgafhankelijkheid van mensen beperken en uiteindelijk leiden tot minder doorverwijzen naar gespecialiseerde zorg.

Beleid

Het gebruik van netwerkondersteunende methodieken moet worden gestimuleerd. Dit zijn het Rijk en het Interprovinciaal Overleg (IPO) overeengekomen in het 'Afsprakenkader jeugdzorg 2010-2011'. Hierin is onder andere afgesproken dat provincies hierover met elkaar en met uitvoerende instellingen afspraken maken. Deze brochure wil daaraan bijdragen door gemeenten, provincies en instellingen een overzicht te bieden van interventies die de eigen kracht van jeugdigen, ouders, gezinnen en hun omgeving versterken.

Interventies in deze brochure

De interventies in deze brochure versterken de kracht van jongeren, ouders, gezinnen en de sociale omgeving doordat hulpverleners:

- **uitgaan van de vragen en behoeften van de gezinsleden;**
- **de mogelijkheden van gezinsleden centraal zetten en niet hun tekorten;**
- **gezinsleden zeggenschap geven over steun en hulp;**
- **het sociale netwerk activeren en betrekken bij planvorming en oplossingen;**
- **positieve krachten van gezinsleden en hun omgeving benutten;**
- **vaardigheden van ouders, jeugdigen en omgeving versterken.**

Deze interventies helpen professionals om klantversterkend te werken door cliënten centraal te stellen en een goede relatie met hen op te bouwen. De bejegening van een cliënt en de samenwerking tussen hulpverlener en cliënt vormen samen een belangrijke factor voor het welslagen van een interventie.

Selectie van interventies

Deze brochure is bedoeld voor bestuurders en beleidsmedewerkers van gemeenten, provincies en instellingen die zich bezig-

houden met jeugdbeleid, lokale en geïndiceerde jeugdzorg. U treft een overzicht van 38 interventies die de eigen kracht van alle gezinsleden versterken of het gebruik van het sociale netwerk door jeugdigen en ouders stimuleren. De interventies zijn geselecteerd uit de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut en zijn door een onafhankelijke erkenningscommissie beoordeeld als theoretisch goed onderbouwd. Eén van de interventies, 'Video-feedback positief opvoeden', is beoordeeld als 'bewezen effectief'.

De interventies zijn onderverdeeld in drie categorieën: preventie, lichte hulp en zwaardere hulp bij opvoed- en opgroei problemen. Daarnaast zijn de interventies ingedeeld naar doelgroep: jongeren, ouders, het hele gezin en de omgeving van het gezin. In deze brochure worden elf interventies uitgelicht met een korte samenvatting. Het uitlichten betekent niet dat deze interventies beter zouden zijn dan de andere. De brochure wil wel een zo breed mogelijk beeld schetsen van laagdrempelige interventies gericht op gezin, jongere of netwerk, verschillende leeftijden van kinderen, verschillende doelen en ook met aandacht voor diversiteit. Voor alle interventies geldt dat voor uitgebreide informatie de databank Effectieve Jeugdinterventies kan worden geraadpleegd. Ook wordt zoveel mogelijk verwezen naar websites met meer informatie over de interventies.

Uitgangspunten

Sociale steun

Bijna 90 procent van de ouders in Nederland vraagt advies over de opvoeding aan vrienden, ouders, burens of andere bekenden. 'It takes a village to raise a child', is een bekende slogan die wijst op het belang van een brede betrokkenheid van de omgeving bij het opgroeien van kinderen. De sociale omgeving van het gezin kan een positieve invloed hebben op het opgroeien van kinderen en op de ouder-kindrelatie. Met sociale steun beleven ouders de opvoeding positiever, vertonen ze positiever opvoedgedrag en hebben ze meer zelfvertrouwen. Ook kan sociale steun als buffer fungeren bij stress. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat het informele netwerk voor ouders de belangrijkste en meest gewenste ondersteuning biedt. Maar het eigen sociale netwerk functioneert niet voor alle ouders even optimaal. Juist in een opvoedsituatie waar vragen of problemen zijn, kunnen gezinnen in een isolement raken. Schaamte, schuldgevoelens en verlegenheid maken dat mensen geen hulp durven vragen. De beschreven interventies maken ouders bewust van de hulp die zij van hun sociale netwerk kunnen krijgen en leren ouders deze hulp te benutten. Zo wordt de zorgafhankelijkheid van ouders en jeugdigen beperkt en hun participatie bevorderd.

Met sociale steun beleven ouders de opvoeding positiever en hebben ze meer zelfvertrouwen.

Versterken van de eigen kracht

'Ze laten me voelen dat ik sterk ben', zegt een alleenstaande moeder die deelneemt aan Home-Start, een programma voor opvoedondersteuning dat de eigen kracht van ouders versterkt. Het aansluiten bij de eigen kennis en ervaring van ouders en het benadrukken van hun eigen kracht is gebaseerd op de ideeën over 'empowerment'. Empowerment heeft als uitgangspunt dat iedereen beschikt over sterke kanten. Door mensen aan te spreken op hun veerkracht en de aanwezige eigen kracht te versterken, krijgen ouders meer zelfvertrouwen en weer grip op het opvoedproces. Hierdoor kan worden voorkomen dat opvoedvragen uitmonden in opvoedproblemen. Om dit te bereiken neemt de hulpverlener de vragen en behoeften van ouders als uitgangspunt en bepaalt samen met ouders welke hulp er nodig is. Hulpverleners spreken ouders aan op hun eigen verantwoordelijkheid en stimuleren hen om zelf oplossingen te zoeken en hun afhankelijkheid van hulpverleners te beperken. Het is hierbij belangrijk dat hulpverleners aandacht geven aan wat goed gaat. De beschreven interventies werken vanuit deze empowerment-benadering en gaan uit van de eigen kracht van zowel ouders als jeugdigen.

Preventie

Preventieve interventies richten zich op situaties dat er nog geen problemen zijn. Als ouders in een vroeg stadium goede ondersteuning krijgen bij het opvoeden, zoals bijvoorbeeld gebeurt bij 'Triple P', kan dit in een later stadium problemen voorkomen. Bij interventies gericht op jongeren is het vergroten van de weerbaarheid rond seksualiteit bijvoorbeeld een belangrijk thema. De interventies 'Voorzorg', 'Moeders Informeren Moeders' en 'Stevig ouderschap' bieden ouders steun bij de overgang naar een gezinsleven.

Marietje Kessels project

Voor kinderen

Het Marietje Kessels project bestaat ruim twintig jaar en vergroot de weerbaarheid van jonge tieners om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van machtsmisbruik of zelf (seksueel) intimiderend of grensoverschrijdend gedrag vertonen. Geschat wordt dat jaarlijks 107.000 kinderen en jongeren slachtoffer worden van kindermishandeling, 19.000 van fysieke mishandeling en 4.700 van seksuele mishandeling. Het Marietje Kessels project wordt op basisscholen in groep 7 en 8 in heel Nederland uitgevoerd. Jongens krijgen les van een man en meisjes van een vrouw. Door groepsgesprekken, zelfverdedigingsoefeningen, rollenspellen en opdrachten leren kinderen onveilige situaties te herkennen, zichzelf te verdedigen en om hulp te vragen. Zo leren ze tijdens twaalf lessen op te komen voor zichzelf en te vertrouwen op hun eigen kracht en intuïtie.

Video-feedback positief opvoeden

Voor ouders

Bij deze interventie worden video-opnames gemaakt van de interactie tussen ouder en kind in de thuissituatie. Het gaat daarbij om ouders van kinderen van één tot en met drie jaar met lastig gedrag, bijvoorbeeld ongehoorzaamheid, driftbuien en agressief gedrag. Het programma is gericht op het voorkomen en verminderen van gedragsproblemen van kinderen door invoelend, duidelijk en consistent opvoeden van de ouders. Tijdens zes huisbezoeken bekijken de ouder en een getrainde ondersteuner de videoband. Ze bespreken relevante fragmenten en de ondersteuner geeft positieve feedback op de video-opnames. Onderzoek toonde aan dat deze interventie zowel voor het kind als de ouders de gewenste effecten had: ouders waren consequenter met opvoeden, kinderen vertoonden minder probleemgedrag en er was een afname van conflicten. Hierdoor werd deze interventie beoordeeld als 'bewezen effectief' door de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut. Momenteel wordt deze interventie aangepast voor tweede generatie migrantengezinnen van Turkse afkomst.

Onderzoek toonde aan dat de kinderen na de video-feedback minder probleemgedrag vertoonden.

Opvoedondersteuning Home-Start

Voor ouders

Home-Start geeft opvoedondersteuning aan ouders met jonge kinderen. Wekelijks worden zij op vriendschappelijke basis bezocht door ervaren vrijwilligers. Dit heeft als doel het voorkomen dat alledaagse problemen van ouders met jonge kinderen uitgroeien tot ernstige problemen. Bij deze interventie zetten vrijwilligers hun 'gewone' menselijke kwaliteiten in zoals aandacht, optimisme en de bereidheid een ander te helpen.

Ouders geven zelf aan waar zij graag hulp bij willen. De vrijwilliger concentreert zich op wat goed gaat, op de kwaliteiten van de ouders en de krachtige en leuke kanten van een gezin. De vrijwilligers moedigen de gezinnen aan hun sociale netwerken te verbreden en aanwezige diensten en regelingen te gebruiken. De vrijwilligers worden begeleid door een betaalde coördinator. Home-Start heeft voorlichtingsmateriaal voor ouders met een allochtone achtergrond en cursusmateriaal voor het werken met deze groepen. In ruim honderd Nederlandse gemeenten wordt Home-Start aangeboden. Meer informatie: www.home-start.nl

VoorZorg

Voor ouders

VoorZorg is een programma voor jonge vrouwen tot 25 jaar die zwanger zijn van hun eerste kind en weinig of geen opleiding hebben genoten. Het programma bestaat uit een intensief schema van huisbezoeken door ervaren verpleegkundigen van het consultatiebureau. Deze beginnen tijdens de zwangerschap en gaan door tot de tweede verjaardag van het kind. Tijdens de bezoeken krijgen vragen en zorgen van de moeder, haar eigen gezondheid en haar rol als opvoeder aandacht. De vaardigheden van de moeder worden vergroot en tevens worden de partner en het sociale netwerk betrokken. Het programma is gericht op het voorkomen van kindermishandeling en verwaarlozing van het kind. VoorZorg is gebaseerd op het Amerikaanse 'Nurse Family Partnership' dat in Amerika effectief is gebleken. Sinds 2007 nemen ruim 400 gezinnen in Nederland deel aan een onderzoek naar de effectiviteit.

Meer informatie: www.voorzorg.info

VoorZorg is gericht op het voorkomen van kindermishandeling en verwaarlozing van het kind.

Marokkaanse buurtvaders

Gericht op sociale omgeving

In navolging van het buurtvaderproject in Amsterdam-West zijn er nu zo'n dertig buurtvaderprojecten in Nederland, onder andere in Den Haag, Den Bosch, Rotterdam, Huizen en Lelystad. Deze projecten hebben tot doel: het verminderen van buurtoverlast door Marokkaanse jongeren en het veranderen van het negatieve beeld over Marokkanen. Elke buurtvader loopt minimaal twee avonden per week rondes in de wijk, in ploegen van twee tot zes personen. De mannen zijn zelf vader en maken contact met rondhangende jongeren die soms ruzie maken of kleine criminaliteit veroorzaken. Ze spreken de jongeren aan op hun gedrag en geven adviezen hoe het anders zou kunnen. De jongeren kunnen ook vragen over school en werk voorleggen aan de buurtvaders. Dit project is gericht op het versterken van de sociale omgeving. Buurtvaders werken zowel samen met het formele netwerk van stadsdeel, politie en diverse welzijnsinstellingen als met het informele netwerk: de jongeren en de ouders van de jongeren.

Andere preventieve interventies

Voor jongeren:

Girls' talk bevordert de seksuele gezondheid van laag opgeleide adolescente meiden (14-18 jaar) met diverse etnische achtergronden.

Lang leve de liefde 3 is een lessenserie waarin leerlingen van klas 2 en 3 vmbo getraind worden om seksuele contacten veilig, gelijkwaardig en plezierig vorm te geven.

Stemmingmakerij is een cursus voor jongeren tussen 15 en 19 jaar die last hebben van zware depressieve klachten. Deze interventie is door de erkenningscommissie beoordeeld als 'waarschijnlijk effectief'.

Voor ouders:

Drukke kinderen wil ouders van drukke kinderen (4 tot 12 jaar) die opvoedingsproblemen hebben, inzicht bieden in het gedrag van hun kind en hen passende vaardigheden leren.

KopOpOuders Online is een online cursus voor opvoedingsondersteuning voor ouders met stress, psychische of verslavingsproblemen. Meer informatie: www.kopopouders.nl

Moeders Informeren Moeders

Ervaren moeders geven een steuntje in de rug aan moeders van een eerste kind. Meer informatie: www.moedersinformeremoeders.nl

Ouders van tegendraadse jeugd

Door themabijeenkomsten worden de opvoedingsvaardigheden van ouders versterkt om de ontwikkeling van strafbaar gedrag van kinderen tegen te gaan.

Ouders van tegendraadse jeugd

Door de bijeenkomsten 'Ouders van een jeugdgroep' worden de opvoedingsvaardigheden van ouders versterkt om de ontwikkeling van strafbaar gedrag van kinderen tegen te gaan.

Ouders van tegendraadse jeugd

Door de 'Opvoedworkshop Ouders voorop!' worden de opvoedingsvaardigheden van ouders versterkt om de ontwikkeling van strafbaar gedrag van kinderen tegen te gaan.

Triple P (niveau 1) biedt opvoedingsondersteuning aan ouders met kinderen tot 16 jaar in de vorm van voorlichting en informatie via de media en andere informatiebronnen. Meer informatie: www.triplep-nederland.nl

Triple P (niveau 2)

Korte individuele voorlichtingsgesprekken voor ouders met een specifieke vraag over het gedrag en/of de ontwikkeling van kinderen. Meer informatie: www.triplep-nederland.nl

Stevig ouderschap biedt thuis extra steun aan gezinnen met een pasgeboren kind. Meer informatie: www.stevigouderschap.nl

Voor gezinnen:

Psycho-educatieve gezinsinterventie KOPP

Deze interventie heeft tot doel het voorkomen dat kinderen van ouders met psychische problemen zelf problemen ontwikkelen. De communicatie binnen het gezin en de veerkracht van de kinderen worden versterkt.

Meer informatie: www.jeugdinterventies.nl

Lichte hulp

Sommige gezinnen krijgen te maken met lichte problemen. De onderstaande interventies bieden lichte hulp en zijn gericht op het voorkomen dat lichte problemen uitgroeien tot zwaardere of meervoudige problemen. Deze interventies werken vanuit een empowerment-benadering, sluiten aan bij de sterke kanten van gezinsleden en maken ouders bewust van de hulp die zij van hun eigen sociale netwerk kunnen krijgen.

Oudercursus 'Beter omgaan met pubers'

Voor ouders

Omdat kinderen in de pubertijd een eigen mening vormen en niet meer alles aannemen van hun ouders, kan de opvoeding voor ouders in deze periode lastig zijn. Voor

het omgaan met pubers zijn weinig interventies beschikbaar. Laagopgeleide autochtone en allochtone ouders die steun zoeken bij de opvoeding van hun kinderen van 12 tot 18 jaar kunnen de oudercursus 'Beter omgaan met pubers' volgen. Deze cursus heeft tot doel te voorkomen dat problemen escaleren en dat ouders een beroep op de hulpverlening doen. Deze cursus is vaak opgenomen in het gemeentelijk aanbod van opvoedcursussen en bestaat uit zes vaste bijeenkomsten waar ouders ervaringen uitwisselen, hun kennis vergroten en vaardigheden oefenen. De eigen kennis en deskundigheid van ouders wordt zoveel mogelijk aangesproken. De bijeenkomsten gaan over thema's als opvoeden, veranderingen in de puberteit, positieve aandacht en het voorkomen van ruzie. Daarnaast zijn er drie keuzebijeenkomsten over seksuele opvoeding, school, alcohol en drugs.

De eigen kennis en deskundigheid van ouders wordt zoveel mogelijk aangesproken.

Oudercursus 'Drukke kinderen'

Voor ouders

De ontwikkeling van kinderen met hyperactief gedrag kan problematisch verlopen. Voor ouders is het moeilijk om deze kinderen aan te sturen en er ontstaan regelmatig conflicten tussen ouder en kind. Onbegrip vanuit de omgeving kan het zelfvertrouwen van ouders verder ondermijnen. Steun in een vroeg stadium is daarom wenselijk. De oudercursus 'Drukke kinderen' biedt tijdens zes bijeenkomsten deze steun aan ouders die opvoedingsproblemen hebben door het drukke gedrag van hun kind. Ouders krijgen informatie, oefenen vaardigheden en wisselen ervaringen uit met andere ouders. 'Drukke kinderen' zorgt ervoor dat ouders beter om kunnen gaan met het gedrag van hun kind. Zo kan worden voorkomen dat ouders in een negatieve spiraal terecht komen. De cursus is voor ouders van kinderen van 4 tot 12 jaar.

Andere interventies die lichte hulp bieden

Voor jongeren:

Stemmingmakerij is een cursus voor jongeren tussen 15 en 19 jaar die last hebben van zware depressieve klachten. Deze interventie is door de erkenningscommissie beoordeeld als 'waarschijnlijk effectief'.

Voor ouders:

Kortdurende Video-Hometraining in gezinnen met jonge kinderen wil ouders helpen om (weer) goed afgestemd te reageren op hun kinderen van 0 tot 4 jaar.

KopOpOuders Online is een online cursus voor opvoedingsondersteuning voor ouders met stress, psychische of verslavingsproblemen. Meer informatie: www.kopopouders.nl

Ouders van tegendraadse jeugd

Door de 'Opvoedworkshop Ouders voorop!' worden de opvoedingsvaardigheden van ouders versterkt om de ontwikkeling van strafbaar gedrag van kinderen tegen te gaan.

Ouders van tegendraadse jeugd

De oudercursus van dit opvoedprogramma gaat de ontwikkeling van strafbaar gedrag tegen door de opvoedingsvaardigheden van ouders te versterken.

Triple P (niveau 3) biedt ouders met beginnende opvoedingsproblemen kortdurende individuele consultatie om de opvoedingsvaardigheden te versterken.

Meer informatie: www.triplep-nederland.nl

Voor gezinnen:

Parent-Child Interaction Therapy is een behandelprogramma voor kinderen van 2 tot 7 jaar met gedragsproblemen en voor hun ouders.

Psycho-educatieve gezinsinterventie KOPP

Deze interventie heeft tot doel het voorkomen dat kinderen van ouders met psychische problemen zelf problemen ontwikkelen. De communicatie binnen het gezin en de veerkracht van de kinderen worden versterkt.

Meer informatie: www.jeugdinterventies.nl

Zwaardere hulp

Zwaardere opvoedproblemen of gezinsproblemen vragen veel van jongeren, ouders en de gezinsomgeving. Onderstaande interventies kunnen worden gebruikt bij gedragsproblemen van kinderen en jongeren, verslaving, delinquentie, kindermishandeling en dreiging van een uithuisplaatsing. In deze situaties is een empowerment-benadering belangrijk die aansluit bij de eigen kracht van de gezinsleden bij het vinden van oplossingen en stimuleert dat gezinsleden hun sociale netwerk meer benutten. Ouders en jongeren worden gesteund om binnen de gezinssituatie oplossingen te vinden. Verschillende van de genoemde interventies bieden een langere periode intensieve hulp in de thuis-situatie.

Gezin Centraal

Voor gezinnen

‘Gezin Centraal’ is er voor gezinnen met kinderen tussen de 6 en 14 jaar waarvoor kortdurende hulp niet voldoende is. Deze gezinnen hebben bijvoorbeeld hulp nodig met de opvoeding, het functioneren van de ouders, gedragsproblemen van de kinderen, omstandigheden rond het gezin of in het sociale netwerk. Bureau Jeugdzorg meldt het gezin aan. Een trajectbegeleider geeft het gezin thuis begeleiding, leert gezinsleden zelf de problemen op te lossen en hun sociale netwerk om hulp te vragen. De trajectbegeleider beslist samen met het gezin welke hulp er nog meer nodig is. Deze hulp kan diverse vormen aannemen zoals een oudercursus, een sociale vaardigheidstraining voor kinderen of daghulp. Hierbij worden bestaande ambulante-, dag- en residentiële hulpverleningstrajecten gebruikt. ‘Gezin Centraal’ duurt maximaal een jaar.

De begeleider beslist samen met het gezin welke hulp er nog meer nodig is.

Jeugdhulp thuis

Voor gezinnen

Per jaar worden 18.000 kinderen in Nederland in een internaat of pleeggezin geplaatst. De interventie ‘Jeugdhulp Thuis’ wil uithuisplaatsing van kinderen onder de 18 jaar voorkomen door hulp in de omgeving van het gezin te organiseren. Een hulpverlener biedt thuis intensieve pedagogische hulp die aansluit bij de behoefte van het gezin. Het belangrijkste is dat het gezin leert zijn eigen problemen op te lossen en de hulp van het sociale netwerk te benutten. Uit onderzoek bleek dat de hulp gemiddeld tussen 6 en 16 maanden duurt en dat het kind daarna in 80 procent van de gezinnen thuis kon blijven. Wel kregen de gezinnen vaak nog lichte ambulante ondersteuning. Voor deze interventie is een indicatie van Bureau Jeugdzorg nodig.

Praktisch pedagogische gezinsbegeleiding

Voor gezinnen

‘Praktisch Pedagogische Gezinsbegeleiding’ is voor gezinnen met opvoedproblemen bij kinderen onder de 18 jaar. Bij deze vorm van gezinsbegeleiding komt een begeleider ongeveer een keer per week een uur bij het gezin thuis en werkt met de ouders aan hun opvoedvaardigheden. Tijdens de bezoeken proberen ze samen de omgang met het kind te veranderen. Het leerproces sluit aan bij de leerstijl van de ouders, de begeleider benadrukt wat goed werkt en moedigt ouders aan steun te vragen van de omgeving. De interventie is breed inzetbaar. Multiprobleemgezinnen, gezinnen met ouders met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap, psychiatrische problematiek en ook ouders uit verschillende culturen kunnen geholpen worden met deze gezinsbegeleiding. De hulp duurt gemiddeld vijftien tot twintig weken en wordt onder andere uitgevoerd door Medisch Kinderdagverblijven, Medisch Orthopedagogische Centra en MEE-instellingen. Voor deze interventie is een indicatie van Bureau Jeugdzorg of het Centrum voor Indicatiestelling Zorg nodig.

Wijkgerichte intensieve gezinsbegeleiding

Gericht op de sociale omgeving

'Wijkgerichte intensieve gezinsbegeleiding' is een hulpverleningsmethode voor gezinnen met een kind onder de 12 jaar dat het risico loopt om delinquent gedrag te ontwikkelen. Deze hulpverleningsmethode helpt om het risico op delinquent gedrag te verminderen en stimuleert wijkgericht werken. De gemeente kan een wijk of een buurt aanwijzen als werkgebied voor deze gezinsbegeleiding. Via signalen uit de omgeving (buurtbewoners of hulpverleners) komen medewerkers gezinnen op het spoor die intensieve begeleiding nodig hebben. Instellingen in de wijk waar het gezin woont, worden ingeschakeld om het gezin met verschillende problemen te helpen. Zo leren ouders de lokale instellingen te gebruiken. Daarnaast krijgt het kind gedragstraining en worden de ouders geholpen hun opvoedvaardigheden te vergroten. Het gezinstraject duurt gemiddeld 9 tot 12 maanden. Daarna is er een nazorgtraject.

Deze methode vermindert het risico op delinquent gedrag en stimuleert wijkgericht werken.

Andere interventies die zwaardere hulp bieden

Voor jongeren:

Als het misgaat ... bel ik jou is een methode van veiligheidsplanning en netwerkontwikkeling voor kinderen van 0 tot 18 jaar die getuige zijn geweest van huiselijk geweld.

Titan is een resocialisatiebehandeling voor jongeren tussen 16 en 27 jaar die problemen ervaren met het vinden of behouden van werk of opleiding.
Meer informatie: www.titan-nederland.nl

Voor ouders:

Groepsmediatietherapie ouders van kinderen met ADHD
Deze groepstherapie helpt ouders bij hun ouderrol waardoor zij de gedragsproblemen bij hun kinderen (4-12 jaar) kunnen verminderen.

Opstandige kinderen: een compleet oudertrainingsprogramma

Trainingsprogramma voor ouders om beter om te gaan met het opstandige gedrag van hun kind.

Ouders van tegendraadse jeugd

De oudertraining van dit opvoedprogramma gaat de ontwikkeling van strafbaar gedrag tegen door de opvoedingsvaardigheden van ouders te versterken.

Parent management training Oregon is een behandeling voor ouders van kinderen van 4 tot en met 12 jaar met ernstige gedragsproblemen.

Meer informatie: www.pmt.o.nl

Triple P (niveau 4)

Ouders met kinderen met ernstige gedragsproblemen krijgen een training in opvoedingsvaardigheden. Meer informatie: www.triplep-nederland.nl

Triple P (niveau 5)

Een intensief gezinsgericht programma voor gezinnen met kinderen met meervoudige gedragsproblemen en andere gezinsproblemen gericht op het verhogen van pedagogische vaardigheden, omgaan met stress en relatieproblemen.

Meer informatie: www.triplep-nederland.nl

Andere ontwikkelingen

Voor gezinnen:

Beter met thuis is een intensief gezinsgericht programma voor kinderen van 6 tot en met 15 jaar die anders uit huis geplaatst zouden worden.

Directieve thuisbehandeling is een vorm van intensieve pedagogische thuishulp die met name geschikt is voor gezinnen met kinderen tussen 12 en 18 jaar.

De Versterking is een vorm van intensieve pedagogische thuishulp voor gezinnen met meerdere problemen tegelijkertijd (opvoeding, gedrag van de kinderen en functioneren van de ouders).

Families First is intensieve crisishulp, gericht op het voorkomen van uithuisplaatsing van de kinderen.

Intensieve orthopedagogische gezinsbehandeling is een vorm van intensieve pedagogische thuishulp, gericht op gezinnen met kinderen die meervoudige en ernstige problemen hebben en/of een langdurige hulpverlenings-geschiedenis.

Psycho-educatieve gezinsinterventie KOPP

Deze interventie heeft tot doel het voorkomen dat kinderen van ouders met psychische problemen zelf problemen ontwikkelen. De communicatie binnen het gezin en de veerkracht van de kinderen worden versterkt.

Multidimensionele Familiotherapie biedt systeemtherapie en bemoediging aan jongeren (12-18 jaar) die overmatig drugs en/of alcohol gebruiken en daarnaast vaak gedrags- of psychische stoornissen hebben.

Multisysteem Therapie is een intensieve, ambulante behandelingsmethode gericht op jongeren met ernstig antisociaal en delinquent gedrag, die op het punt staan om uit huis geplaatst te worden.

Orthopedagogische Video Gezinsbehandeling

Met behulp van video-opnamen wordt de communicatie binnen het gezin verbeterd, met als doel de gedragsproblemen van het kind te verminderen en uithuisplaatsing te voorkomen.

Parent-Child Interaction Therapy is een behandelprogramma voor kinderen van 2 tot 7 jaar met gedragsproblemen en voor hun ouders.

Meer informatie: www.jeugdinterventies.nl

Naast de interventies die opgenomen zijn in de 'Databank Effectieve Jeugdinterventies' zijn er andere relevante ontwikkelingen. De 'Eigen Kracht-conferentie' en de benadering 'Signs of safety' zijn twee methoden waarmee hulpverleners samen met gezinnen kunnen beslissen welke hulp het beste ingezet kan worden. Deze methoden zijn niet opgenomen in de 'Databank Effectieve Jeugdinterventies' omdat ze (nog) niet ter beoordeling aan de Erkenningscommissie Interventies zijn voorgelegd. Erkenning is voorwaarde voor opname in de databank. Beide staan wel beschreven bij indicatiestelling in het dossier Jeugdzorg op de website van het Nederlands Jeugdinstituut.

Eigen Kracht-conferentie

Gezinnen waar problemen spelen rond de opvoeding kunnen tijdens een Eigen Kracht-conferentie een plan maken om de problemen op te lossen of draaglijk te maken. Bij een Eigen Kracht-conferentie stellen familieleden, vrienden, burens en hulpverleners samen een plan op. Hierdoor krijgt dat plan een groot draagvlak en wordt de band tussen het gezin en het sociale netwerk versterkt. Het gezin wordt aangesproken op zijn eigen verantwoordelijkheid voor het oplossen van de problemen. Een onafhankelijke coördinator begeleidt de bijeenkomst. Hij maakt geen deel uit van het gezin of van het sociale netwerk en is geen hulpverlener maar een betrokken, belangstellende burger. In veel regio's in Nederland zijn Eigen Kracht-projecten. Meer informatie: www.eigen-kracht.nl

Naar een veilig thuis: Signs of safety

'Signs of safety' is een nieuwe benadering om een veilige thuissituatie voor kinderen te creëren. Deze methode is in Australië ontwikkeld voor gezinnen waar mogelijk sprake is van kindermishandeling. Inmiddels wordt deze methode in Nederland gebruikt. Uitgangspunt is dat mensen de mogelijkheid hebben om zelf oplossingen voor hun problemen te bedenken. De hulpverlener ontwikkelt samen met het gezin een veiligheidsplan.

Meer informatie

Hierbij kijken ze naar de problemen en naar de sterke kanten van het gezin. Veiligheid voor het kind staat hierbij centraal. De hulpverlener onderzoekt welke mogelijkheden de gezinsleden hebben om veiligheid te creëren en welke mogelijkheden er zijn om hulp in te schakelen in de omgeving. De afspraken komen in een contract en het eigen netwerk helpt bij de uitvoering ervan. 'Signs of safety' is ook geschikt voor migrantengroepen.

Meer informatie: www.signsofsafety.nl

Databank Effectieve Jeugdinterventies

De databank Effectieve Jeugdinterventies biedt een overzicht van meer dan honderd erkende jeugdinterventies die goed zijn beschreven en theoretisch onderbouwd. Van een deel van deze interventies is tevens de effectiviteit door onderzoek aangetoond.

www.jeugdinterventies.nl

De Gezinswijzer

De Gezinswijzer is een website met actuele informatie over gezinnen en gezinsbeleid voor beleidsmakers en beroepskrachten die voor gezinnen werken.

www.gezinswijzer.nl

Digitale dossiers

Het Nederlands Jeugdinstituut besteedt in digitale dossiers aandacht aan uiteenlopende onderwerpen die te maken hebben met de ontwikkeling van kinderen en jongeren.

www.nji.nl

Nederlands Jeugdinstituut

Het Nederlands Jeugdinstituut werkt voor beleidsmakers, staffunctionarissen en beroepskrachten in de sector jeugd, opvoeding en onderwijs.

Het Nederlands Jeugdinstituut maakt kennis beschikbaar voor de praktijk, maar verwerkt ook kennisvragen vanuit de praktijk. Op die manier wordt een kenniscyclus georganiseerd, die de jeugdsector helpt de kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening te verbeteren. Voor vragen kunt u vrijblijvend contact opnemen: www.nji.nl

Deze folder is een uitgave van het Nederlands Jeugdinstituut en is geschreven in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Nederlands
Jeugd
instituut

© Nederlands Jeugdinstituut 2010

Foto's: Marcel van den Bergh, CarIC, Peter Foliant, Hollandse Hoogte, Marsel Loermans, Theske Slijkerman, Marja Valkestijn, Patrick Sheándell O'Carroll (PhotoAlto), Marc van Woudenberg